

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

в січні–серпні 2017 року

НАСЕЛЕННЯ

Чисельність **наявного населення** в області, за оцінкою, на 1 серпня 2017р. становила 1025 тис. осіб. Упродовж січня–липня 2017р. кількість жителів Чернігівщини зменшилася на 8410 осіб.

Порівняно із січнем–липнем 2016р. обсяг природного скорочення збільшився на 596 осіб.

Упродовж січня–липня 2017р. народилося 4307 малюків. Кількість померлих склала 11316 осіб.

РИНОК ПРАЦІ

За даними державної служби зайнятості, **кількість зареєстрованих безробітних** на кінець серпня 2017р. становила 11,6 тис. осіб, з них допомогу по безробіттю отримували 82,3%.

Більше половини (55,1%) загальної кількості безробітних становили жінки.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому в області на кінець серпня 2017р. становив 1,9% населення працездатного віку. Цей показник був вищим серед населення сільської місцевості (2,2%) порівняно з жителями міських поселень (1,8%).

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу у зв'язку з безробіттям упродовж серпня 2017р., становила 10,2 тис. осіб. Середній розмір допомоги з безробіття складав 1980 грн, що дорівнює 61,9% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (3200 грн).

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості, упродовж серпня 2017р. збільшилася в 1,5 раза й на кінець місяця становила 1,9 тис.

За професійними групами найбільший попит на робочу силу на кінець серпня 2017р. спостерігався на професіоналів (22,1% від загальної кількості заявлених вакансій), а найменший – на кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства (1,5%), технічних службовців (3,1%).

Навантаження зареєстрованих безробітних зменшилося й на кінець серпня 2017р. становило 6 осіб на одне вільне робоче місце (вакантну посаду).

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У січні–липні 2017р. **середньомісячна номінальна заробітна плата** штатних працівників підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно із січнем–липнем 2016р. зросла на 40,6% й становила 5367 грн.

Серед більш оплачуваних були працівники, зайняті в добувній промисловості й розробленні кар'єрів, у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення, у виготовленні виробів із деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності, у державному управлінні й обороні; обов'язковому соціальному страхуванні, у фінансовій та страховій діяльності, у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів, де нарахування в 1,6–1,2 раза перевищили середній показник в області. Водночас абсолютний розмір заробітної плати працівників підприємств поштової та кур'єрської діяльності, виробництва меблів, іншої продукції, ремонту і монтажу машин та устаткування був значно нижчим і не перевищував 61,4% середнього показника в області.

Індекс реальної заробітної плати в січні–липні 2017р. порівняно з відповідним періодом 2016р. становив 122,1%.

Загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** впродовж січня–липня 2017р. зменшилася на 1,7 млн.грн (на 12,4%) та на 1 серпня 2017р. становила 12 млн.грн. Сума боргу складає 1,1% від фонду оплати праці, нарахованого за липень 2017р.

Борги працівникам економічно активних підприємств становили 7,1 млн.грн. Їхні розміри зменшилися впродовж січня–липня 2017р. на 429,7 тис.грн (на 5,7%). Найбільша заборгованість серед економічно активних підприємств спостерігалася в промисловості – 4,2 млн.грн (59,3% загальної суми).

Кількість працівників економічно активних підприємств, які вчасно не отримали заробітну плату, зменшилася впродовж січня–липня 2017р. на 11,9% й на 1 серпня 2017р. становила 1,1 тис. осіб (0,6% загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області). Більшість із них була в промисловості (58,1%).

Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 6217 грн, що на 6,6% більше від середньої заробітної плати, нарахованої за липень 2017р.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

У січні–липні 2017р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг** призначено 263,5 тис. домогосподарств, з них у міських поселеннях – 180,9 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 82,6 тис. домогосподарств.

Загальна сума призначених субсидій становила 126,8 млн.грн (у міських поселеннях – 92,8 млн.грн, у сільській місцевості – 34 млн.грн).

Середній розмір допомоги, призначеної одному домогосподарству в липні, становив 145,3 грн.

Крім того, 37,3 тис. домогосподарств було призначено **субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива** (у міських поселеннях – 6,5 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 30,8 тис. домогосподарств). Середній розмір субсидії цього виду, призначеної в липні, становив 2909,7 грн на одне домогосподарство.

У січні–липні 2017р. **населення області сплатило за житлово-комунальні послуги**, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 795,3 млн.грн (72,2% нарахованих сум).

ПРАВОПОРУШЕННЯ

За повідомленням прокуратури, у січні–серпні 2017р. обліковано 11386 кримінальних правопорушень. Із загального числа зафіксованих правоохоронними органами кримінальних проявів 36,7% – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 62,8% становили злочини проти власності, 12,4% – проти життя та здоров'я особи, по 4,2% – у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг та у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 3,2% – проти безпеки руху й експлуатації транспорту, 2,9% – проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування й об'єднань громадян і злочини проти журналістів, 1,8% – злочини у сфері господарської діяльності, 1,5% – проти правосуддя, 1,4% – проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, по 1,3% – проти громадської безпеки, проти громадського порядку й моральності та проти встановленого порядку несення військової служби, 1% – проти довілля.

Протягом січня–серпня 2017р. обліковано очевидних умисних убивств та замахів на вбивство – 34, умисних тяжких тілесних ушкоджень – 44, згвалтувань (та замахів) – 4. Кількість випадків крадіжок становила 6062, шахрайства – 502, грабежів – 181, хабарництва – 31, розбоїв – 29.

Правоохоронними органами за цей період виявлено 4 особи, які скоїли злочини в складі 2 організованих груп; закінчено 2 кримінальні провадження про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами.

Кількість потерпілих від злочинів у січні–серпні 2017р. становила 6720 осіб, із числа яких 2617 – жінки, 498 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 66 – неповнолітні у віці 14–17 років та 43 – діти у віці до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (65,4%) – від крадіжок та

грабежів, серед них 38,3% – жінки. У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 205 осіб.

Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 105 осіб, із числа яких 35,2% загинуло внаслідок дорожньо-транспортних пригод, пов'язаних зі злочинами; 26,7% – умисно вбито.

Виявлено 1738 осіб, які вчинили злочини, з них 228 жінок (13,1%), 37 неповнолітніх у віці 14–17 років та дітей до 14 років (2,1%). У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 26,4% раніше вже ставали на злочинний шлях (з них 74,9% мали незняту або непогашену судимість), 16,2% знаходилися в стані алкогольного сп'яніння, 5,1% вчинили злочин у групі. Питома вага працездатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчалися, становила 61,3%, безробітних – 9,8%.

СПОЖИВЧІ ЦІНИ

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–серпні 2017р. в області становив 108,2%, в Україні – 108,1%.

Продукти харчування та безалкогольні напої в цілому зросли в ціні на 11,3%. Найбільше (на 38,3% та 32,2% відповідно) подорожчали сало та фрукти, на 25% – м'ясо та м'ясопродукти, на 19,2% – рис, на 17,7% – хліб, на 5,9–11,7% – борошно пшеничне, макаронні вироби, крупи ячні та манні, пшоно, цукор, кисломолочна продукція, сири, масло, сметана та овочі. Водночас яйця знизилися в ціні на 33,4%, крупи гречані – на 10%.

Тарифи на електроенергію підвищилися на 28,1%, каналізацію – на 9,9%, холодну воду – на 8,6%, утримання будинків та прибудинкових територій – на 2,2%, природний газ – на 1,2%.

Тютюнові вироби зросли в ціні на 28,7%, алкогольні напої – на 3,6%.

Поштові послуги стали дорожчими на 66,8%, транспортні послуги – на 13,1%, освіта – на 12,2%, мобільний зв'язок – на 12,1%, паливо та мастила – на 5,2%, охорона здоров'я – на 5,1%.

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Фінансовий результат великих та середніх підприємств до оподаткування (крім малих, сільськогосподарських підприємств, банків, бюджетних установ) за січень–червень 2017р. становив 117,3 млн.грн прибутку (за аналогічний період минулого року цей показник був негативним і становив 1800,8 млн.грн збитків).

Прибутковими підприємствами, частка яких у загальній кількості становила 68,5%, отримано 699 млн.грн прибутку, що на 25,5% більше, ніж за січень–червень 2016р.

Частка збиткових підприємств порівняно з відповідним періодом минулого року збільшилася на 2,7 в.п. і становила 31,5%. Ними допущено

581,7 млн.грн збитків, що в 4,1 раза менше, ніж за січень–червень 2016р. Найбільше збиткових підприємств спостерігалось у таких видах економічної діяльності: мистецтво, спорт, розваги та відпочинок (83,3%), операції з нерухомим майном (80%), тимчасове розміщення й організація харчування (62,5%), транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (52,6%).

ПРОМИСЛОВІСТЬ

За підсумками січня–серпня 2017р. порівняно з відповідним періодом минулого року **індекс промислової продукції** становив 96,3%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяги промислового виробництва склали 94,9%, а в **переробній промисловості** – 96,7%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг промислової продукції порівняно із січнем–серпнем 2016р. зменшився на 10,6%. Спостерігалось зменшення випуску ковбасних виробів – на 1,9%, свіжого чи охолодженого м'яса свиней – на 2,7%, круп – на 4,7%, вершкового масла – на 7,2%, рідкого обробленого молока – на 9,4%, борошна – на 14,3%, хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – на 14,6%, йогуртів та інших ферментованих чи сквашених молока та вершків – на 30,3%, соняшникової нерафінованої олії – на 51%. Водночас зросло виробництво оселедців солоних (на 35,2%), свіжого чи охолодженого м'яса великої рогатої худоби (на 33,8%), сирів сичужних та плавлених (на 14,1%), напоїв безалкогольних (на 4%).

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів порівняно із січнем–серпнем 2016р. виробництво промислової продукції зросло на 8,2%. Більше вироблено взуття, вовняних тканин, білизни та речей постільних.

На підприємствах із виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності випуск промислової продукції склав 103,9%, у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – 167,6%, у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 107,2%, у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, – 118,2%, у машинобудуванні – 125,3%.

Серед окремих видів продукції більше вироблено деревини, уздовж розпиляної чи розколотої, інструментів ручних, тракторів, пожежних машин, автобусів; менше – шпалер, вогнегасників, верстатів для оброблення деревини.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** в січні–серпні 2017р. порівняно з відповідним періодом минулого року промислове виробництво склало 95,8%.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Індекс сільськогосподарської продукції в січні–серпні 2017р. в усіх категоріях господарств, за розрахунками, становив 103,4% до січня–серпня 2016р. У сільськогосподарських підприємствах він був 108%, а в господарствах населення – 98,5%.

Індекс продукції рослинництва за січень–серпень 2017р. порівняно з відповідним періодом 2016р. становив 106,6%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 112,1%, господарствах населення – 99,6%.

Станом на 1 вересня п.р. господарствами всіх категорій **зернові та зернобобові культури** скошені та обмолочені на площі 287,3 тис.га, що становить 41,1% площ, посіяних під урожай поточного року і на 3,6% менше, ніж на початок вересня торік. Із зібраної площі одержано 1200,1 тис.т зерна (у початково оприбуткованій вазі), що на 6,5% більше минулорічного обсягу, у т.ч. сільськогосподарськими підприємствами намолочено 1102,3 тис.т (на 8,8% більше), господарствами населення – 97,8 тис.т (на 13,9% менше).

Середня врожайність зернових культур становила 41,8 ц з 1 га (рік тому – 37,8 ц), у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 43,7 ц (39,3 ц), у господарствах населення – 27,9 ц (28,4 ц).

Станом на 1 вересня поточного року всіма категоріями господарств зібрано 75,8 тис.т **овочів відкритого ґрунту** (90,7% до відповідної дати минулого року) та 11,8 тис.т **плодів та ягід** (137,9%), **картоплі** накопано 665,5 тис.т (96,8%).

Індекс продукції тваринництва за січень–серпень 2017р. до січня–серпня 2016р. становив 98,5%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 100,1%, господарствах населення – 97,2%.

За розрахунками, на 1 вересня 2017р. **загальна кількість** великої рогатої худоби налічувала 211,5 тис. голів (на 5,1% менше 1 вересня 2016р.), у т.ч. корів – 113,5 тис. (на 2,4% менше); свиней – 170,1 тис. (на 11,1% менше), овець і кіз – 45 тис. (на 1,7% менше), птиці всіх видів – 4719,3 тис. голів (на 0,6% менше).

У господарствах населення утримувалося 44,3% загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. 58,4% корів); 44,3% свиней, 93,8% овець і кіз та 95% птиці всіх видів.

Господарствами всіх категорій у січні–серпні 2017р. реалізовані на забій 32,5 тис.т **худоби та птиці** (у живій масі), що на 3,6% менше, ніж у січні–серпні 2016р., вироблені 375 тис.т **молока** (на 0,9% менше) та 215,2 млн.шт **яєць** (на 4,7% менше).

Питома вага господарств населення в загальному виробництві м'яса становила 43,7%, молока – 56,6%, яєць – 85,4%.

На 1 вересня 2017р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання та переробку зернових культур, **були в наявності** 893,1 тис.т зерна (на 5,1% більше проти 1 вересня 2016р.), у т.ч. 508,8 тис.т пшениці, 190,1 тис.т кукурудзи,

62 тис.т ячменю, 53,3 тис.т жита. Насіння соняшнику зберігалось 10,3 тис.т (на 2,7% менше, ніж рік тому).

БУДІВНИЦТВО

У січні–серпні 2017р. підприємства області виконали будівельні роботи на суму 420,7 млн.грн. **Індекс будівельної продукції** в січні–серпні 2017р. становив 127,9% проти січня–серпня 2016р. Будівництво будівель збільшилося на 20%, у т.ч. нежитлових будівель – на 32,6%, житлових будівель – на 9,1%. Будівництво інженерних споруд зросло в 1,6 раза.

Нове будівництво, реконструкція, розширення та технічне переоснащення склали 70,6% від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 15,9% та 13,5% відповідно.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У січні–липні 2017р. **експорт товарів** становив 297,7 млн.дол. США, **імпорт** – 245,8 млн.дол. США. Порівняно із січнем–липнем 2016р. експорт збільшився на 40,7%, імпорт зменшився на 7,3%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало 51,9 млн.дол. США (у січні–липні 2016р. від’ємне – 53,5 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами 116 країн світу (з них 28 країн ЄС).

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 99,6 млн.дол. США, або 33,4% від загального обсягу експорту товарів (у січні–липні 2016р. – 62,9 млн.дол. США, або 29,7%), та збільшився проти січня–липня 2016р. в 1,6 раза.

Серед країн ЄС найвагоміші експортні поставки здійснювалися до Румунії, Італії, Нідерландів, Іспанії, Польщі, Литви. Серед інших країн найбільше екпортувалися товари до Російської Федерації, Єгипту, Туреччини, Білорусі, Ізраїлю, Грузії, Молдови, Республіки, Азербайджану.

Порівняно із січнем–липнем 2016р. суттєво зросли поставки товарів до Кореї, Республіки, Ізраїлю. Збільшився експорт товарів до Індії (у 2,5 раза), Литви та Іспанії (у 2,4 раза до кожної), Ірану, Ісламської Республіки (у 2,3 раза), Італії (у 2,1 раза), Нідерландів (у 2 рази), Російської Федерації (в 1,5 раза), Білорусі (на 49%), Єгипту (на 40,2%), Туреччини (на 25,7%), Польщі (на 12,2%), Румунії (на 3,7%), Азербайджану (на 1,5%); зменшився – до Молдови, Республіки (на 18,9%), Грузії (на 10,9%).

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–липнем 2016р. збільшилася частка зернових культур, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання, насіння і плодів олійних рослин. Натомість зменшилася частка виробів із паперу та картону, деревини й виробів із неї, готових харчових продуктів, текстильних

матеріалів та текстильних виробів, взуття, молока та молочних продуктів, олій рослинних.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 96,1 млн.дол. США, або 39,1% загального обсягу (у січні–липні 2016р. – 109,5 млн.дол., або 41,3%), та зменшився проти січня–липня 2016р. на 12,2%.

Найвагоміші імпорتنі поставки товарів серед країн ЄС здійснювалися з Німеччини, Італії, Польщі, Нідерландів, Великої Британії, Австрії.

Серед інших країн світу найбільші імпорتنі надходження були з Білорусі, Російської Федерації, Китаю, Бразилії, США та Індії.

Порівняно із січнем–липнем 2016р. збільшився імпорт товарів із США (в 1,7 раза), Китаю (на 40,1%), Російської Федерації (на 17%), Нідерландів (на 4,8%), Білорусі (на 1,2%); зменшився – з Бразилії та Індії (на 33% з кожної), Великої Британії (на 28%), Німеччини (на 23,4%), Італії (на 12,7%), Польщі (на 8,5%), Австрії (5,4%).

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка зернових культур, засобів наземного транспорту, крім залізничного, недорогоцінних металів та виробів із них, мінеральних продуктів, текстильних матеріалів та текстильних виробів, паперу та картону. Зменшилася частка готових харчових продуктів, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання, продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, полімерних матеріалів, пластмас та виробів із них.

Обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) унесених в економіку Чернігівської області з початку інвестування, на 1 липня 2017р. становив 384,4 млн.дол., та в розрахунку на одну особу населення склав 373 дол. США.

Інвестиції надійшли з 39 країн світу. З країн ЄС з початку інвестування внесено 367,6 млн.дол. (95,6% загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 16,8 млн.дол. (4,4%).

До основних країн-інвесторів, на які припадає 95,3% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Велика Британія, Польща, Кіпр, Нідерланди, Туреччина, Латвія, Віргінські Острови (Брит.).

На промислових підприємствах області зосереджено 93,9% загального обсягу прямих інвестицій, на підприємствах сільського, лісового та рибного господарства – 3%, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 1,3%, в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном – 0,7%, в оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів – 0,6%.

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Оборот роздрібною торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна

торгівля, у січні–серпні 2017р. становив 9786,8 млн.грн. Індекс фізичного обсягу обороту роздрібної торгівлі порівняно із січнем–серпнем 2016р. склав 103,1%.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, з початку року становив 6322,2 млн.грн, у серпні 2017р. – 858,4 млн.грн. Індекс фізичного обсягу роздрібного товарообороту порівняно з відповідним періодом 2016р. склав 102%.

ТРАНСПОРТ

У січні–серпні 2017р. вантажооборот підприємств автомобільного транспорту становив 548,1 млн.ткм, або 122,2% від обсягу січня–серпня 2016р. Підприємствами автомобільного транспорту **перевезено** 909,5 тис.т **вантажів**, що становить 97,8% від обсягу січня–серпня 2016р.

У січні–серпні 2017р. усіма видами транспорту виконано пасажирооборот в обсязі 526 млн.пас.км, послугами **пасажирського транспорту** скористалися 61165,3 тис. пасажирів, що становить, відповідно, 100,3% та 110,8% від обсягу січня–серпня 2016р.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 30630,3 тис. пасажирів, що становить 98,3% рівня січня–серпня 2016р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилися на 11,8%.

Міським електротранспортом перевезено 30519,5 тис. пасажирів, що на 27,1% більше, ніж у січні–серпні 2016р.

Послугами річкового транспорту з початку року скористалися 15,5 тис. пасажирів, що на 8,8% менше, ніж у січні–серпні 2016р. Обсяг виконаного пасажирообороту становив 0,2 млн.пас.км (89,1%).

Головне управління статистики
у Чернігівській області